

Presentació

Carles Puigdemont

President de la Generalitat de Catalunya

El mes de desembre de 2015, la comunitat internacional reunida a París va assolir un acord que crea un sistema de governança climàtica global i estableix els instruments per a afavorir la lluita contra el canvi climàtic des de tots els àmbits de la societat. Tot i els múltiples reptes que se'n deriven i la feina que encara resta per fer, l'acord és un pas endavant. Un dels compromisos més destacables d'aquest acord és l'objectiu compartit de treballar per aconseguir que la temperatura mitjana global del planeta no superi en 2 °C la que tenia abans de la revolució industrial.

El mateix acord, però, es planteja anar més enllà i inclou l'aspiració de reduir aquest objectiu fins a 1,5 °C, davant l'evidència del ritme en què es produeix el canvi climàtic a escala global i la magnitud dels seus efectes en el medi, en l'economia i en la societat, alguns dels quals ja són patents. De fet, com reconeix el Grup Intergovernamental d'Experts en Canvi Climàtic (IPCC), l'escalfament del sistema climàtic és inequívoc.

Deixeu-me que ho remarqui utilitzant tres dades que la ciència ens ha posat a l'abast. En primer lloc, dels disset anys més càlids de la història, setze han estat posteriors a l'any 2000 (aquí cal incloure el primer semestre del 2016). D'altra banda, i per primera vegada a la història, l'any 2015 la

temperatura mitjana global del planeta va superar en 1 °C la que hi havia en l'època preindustrial. Finalment, i per primera vegada en vuit-cents mil anys, la concentració de CO₂ a l'atmosfera va sobrepassar la concentració permanent de 400 parts per milió. Els efectes d'aquest escalfament són nombrosos i condicionaran d'una manera clara el nostre futur col·lectiu.

Catalunya no és aliena al canvi climàtic i els seus efectes. Les projeccions apunten a un augment de temperatura en els propers decennis i també a una lleugera disminució de la precipitació, que seria més marcada cap a mitjan segle, amb un increment de la probabilitat de pluges més intenses i un increment del nombre i la durada de les sequeres. La temperatura mitjana anual de l'aire s'ha incrementat en 0,23 °C per decenni per al conjunt de Catalunya i per al període 1950-2014. Aquesta xifra és lleugerament superior a la que es desprèn del que succeeix a escala global. Pel que fa a la mar catalana, s'escalfa a una velocitat de 0,3 °C per decenni i, alhora, el nivell de la mar augmenta gairebé en 4 cm per decenni, amb conseqüències importants per al litoral i els ecosistemes marins. Per tot això, es poden preveure conseqüències per a la salut de la població, la producció alimentària i el futur dels boscos catalans, entre altres.

Com també apunta el mateix IPCC, les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle produïdes per les activitats humanes són responsables d'aquest increment de temperatura des de mitjan segle XX. Per això cal envigorir els esforços per a avançar, a totes les escales territorials, en la descarbonització de l'economia i en la construcció d'una societat més justa i equilibrada. El repte, com el lector compartirà, és tant majúscul com necessari i urgent.

A Catalunya, les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle han experimentat una reducció des del pic que es va assolir l'any 2005, en bona part a causa d'una profunda crisi econòmica que va afectar alguns dels principals focus emissors, com ara el transport, la indústria i la generació d'energia.

Més enllà dels efectes de la crisi pel que fa a la reducció d'emissions —que hi han estat i hi són—, cal destacar també l'ampli corpus de planificació i de mesures que s'han dut a terme dins el conjunt de l'Administració catalana, així com el conjunt d'iniciatives que s'impulsen en diversos sectors, tant en l'àmbit privat com en el social, sigui per a reduir les emissions sigui per a promoure'n l'adaptació als impactes del canvi climàtic. En l'acció del Govern de la Generalitat de Catalunya, l'exemple més recent és el Projecte de llei del canvi climàtic a Catalunya, el primer que va aprovar el Govern que presideixo després de la presa de possessió, i que en el moment d'escriure aquest pròleg es troba en fase de tramitació parlamentària.

La presa de decisions requereix informació rellevant i de qualitat, i també el diàleg i el treball

conjunt entre científics i decisors públics i privats. El TERCER INFORME SOBRE EL CANVI CLIMÀTIC DE CATALUNYA pretén ser una eina útil per a avançar en aquests dos aspectes. Impulsat pel Govern i l'Institut d'Estudis Catalans, i amb la participació, en aquesta edició, de més de cent noranta científics i tècnics com a autors i revisors, l'INFORME té per objectiu analitzar l'estat i l'evolució recent i futura del clima a Catalunya d'acord amb les bases científiques, així com la contribució dels sistemes naturals i humans al canvi climàtic i els efectes d'aquest fenomen en ambdós tipus de sistema.

El TICCC és, tot i l'impuls públic, un informe independent des del punt de vista científic que ens ha d'ajudar a prendre decisions futures en els diversos àmbits de competència del Govern. Per això valoro molt positivament no solament disposar de la diagnosi que aporten els diversos autors, sinó també de totes les recomanacions que proposen en els capítols respectius i que ens comprometem a analitzar amb molta atenció i a traslladar tant com sigui possible a actuacions concretes que permetin reduir la nostra contribució al canvi climàtic i adaptar-nos millor als seus impactes.

M'agradaria dedicar un darrer paràgraf a totes les persones que han treballat en aquesta obra, conscients de la transcendència del canvi climàtic i compromeses amb el nostre país. La seva dedicació ha permès, per tercera vegada en onze anys, disposar d'un informe de referència que continua mantenint el caràcter pioner amb què va néixer l'any 2005. A tots ells, i amb la confiança que el seu esforç serà útil per a Catalunya, moltes gràcies.